(ЛЕГЕНДА)

Степами турки і татари
На конях мчать, мов чорні хмари,
І згаром дихає земля —
Навкруг пожари, як петля,
Й петлю розкручує ординець:
Він одшукав живий гостинець —
Дівча біжить босоніж в бір.
Її він схопить у ясир,
В прокислу зашморгне сирицю
Й продасть у Кафі з торговиці.
І сльози дівчини, й життя
Проп'є без жалю і пуття.
Бо що йому краса дівоча,
Коса шовкова, ясні очі —
Усе продасть він за дукат,
Бо він торгаш, ординець, кат.
Дівча біжить в тяжкім одчаї,
Коса їй плечі устеляє,
А сльози падають у брід,
І кров'ю тягнеться твій слід.
Уже над юністю твоєю
Аркан свистить, сичить змією.
І враз відсічена петля
Безсило впала у поля.
Козак-нетяга у долині
Рубнув її і вже стежину
Дівчині вказує у бір:
"Ми ще зустрінемось, повір".
Ординець блимнув хижим оком.
На луку впав, гикнув і скоком
Помчав з ординцями в байрак.
Втікай, козаче!

Та козак
Втікать не думав. Ще дівчину
Провів очима й по долині
Навскіс напасникам помчав.

Травневий день в кільці заграв
На сполох бив всіма громами,
І блискавка небесні брами
Розчахувала навкруги...
Все ближче, ближче вороги,
Злостивий усміх рве їм губи —
Отак і мчить землею згуба,
Жадібна, дика, навісна,
В краплинах крові і багна.
Козак ударив із пістоля,
Й розлігся крик посеред поля:
На стремені торгаш завис,
І кінь його поніс, як біс,
І степ востаннє над рікою
Ординець міряв головою...
Все ближче коні, лиця злі,
Схрестились, скрегнули шаблі,
Переплелися іскри з кров'ю,
І знову криком Придніпров'я
Прошив у жасі людолов.
Та біснувалась криця знов,
Шипіла кров, шипіла піна.
Козак вимощував долину
Чужинським трупом, як умів,
Як вчився в Січі і в братів
На славнім Доні у поході.
Ординців б'є козак вже в броді.
Бере ординців переляк:
"То це шайтан!
Це не козак!"

Козак всміхнувся в довгі вуса:
"З шайтанами не вперше б'юся.
Узнали, що таке козак,
Якого люди кличуть: Мак".
І знову зброя у двобої
Дзвенить над збитою водою,
І квасить нелюдів ріка,-
Не ломить сила козака.
Та от надходить чорна зрада:
Дрантя, попихач скрався ззаду,
Він чином — кат, душею — гад.
Увесь продався за дукат.
Тихцем підвів іуда зброю,
Озвався постріл над рікою,
І на коня схилився козак.
"Пропав козак! Загинув Мак!" —
Ординці кинулись до нього.
Козак на них поглянув строго:
"Ні, не загинув я, кати,
Поміж людьми мені цвісти!"
Кати підводять вгору зброю:
"Твій цвіт, життя вже за тобою,
Козаче, зробимо отак:
Шаблями скришимо на мак..."
Ординці воїна скришили,
На землю впало тіло біле
І, наче зерно, проросло,
А влітку маком зацвіло...

Давно ординців і іуду
В моїм краю забули люди,
Бо їхній слід — страшний укіс —
Травою мертвою поріс.
А мак цвіте віки в роздоллі —

В косі дівочій і у полі.
А мак цвіте!